

افغانستان آزاد – آزاد افغانستان

AA-AA

چو کشور نباشد تن من مباد
همه سر به سر تن به کشتن دهیم
بدین بوم و بر زنده یک تن مباد
از آن به که کشور به دشمن دهیم

www.afgazad.com

afgazad@gmail.com

Political

سیاسی

نویسنده: پیتر دمیترییف (PETER DMITRIEV)

برگردان: ا. م. شیری

۱۷ مارچ ۲۰۲۳

لوکاشنکو در ایران

الکساندر لوکاشنکو، رئیس جمهور بلاروس پس از چین به ایران سفر کرد. جمهوری اسلامی ایران همراه با جمهوری دموکراتیک کوریا، عنصر کلیدی «محور شرارت» است که واشنگتن در دوره جورج دبلیو بوش اعلام کرد. بنابراین، سفر لوکاشنکو به تهران تا حد زیادی نمادین بود. بدون شک این شرایط در پایتخت‌های غربی نیز مورد توجه قرار گرفت.

با این حال، راه بازگشت به عقب وجود ندارد. سیاست خارجی رسمی مینسک دارای ابهام، قابل پیش‌بینی و توجیه منطقی است. موضوع گنجاندن بلاروس در «خانواده مردم اروپایی» که ولادیمیر ماکی دوست دارد در مورد آن به طور علنی صحبت کند، تابو است و به اندازه انگاره جوزپ بورل که «اتحادیه اروپا باغ است و خارج از آن جنگل»، از نظر سیاسی نادرست تلقی می‌شود.

ایران در پاسخ به استدلال اروپایی‌ها حرفی برای گفتن دارد. کشوری با تاریخ هزاران ساله که در مقایسه با مفهوم «دولت هزار ساله بلاروس» عجیب به نظر می‌رسد، در مقابل تلاش‌ها برای به هم زدن آن از داخل و خفه کردن از بیرون بسیار مقاوم است.

با این حال، هیأت بلاروس نه برای فراگیری درس سیاسی، بلکه برای منافع عملی در بخش واقعی اقتصاد به ایران سفر کرد. تصادفی نیست که مقامات ذیصلاح در مورد طیف وسیعی از موضوعات و رشد کیفی همکاری‌های دوجانبه نه

تنها در بارهٔ مجموعهٔ نظامی-صنعتی، بلکه در سایر حوزه‌های صنایع، فن‌آوری اطلاعات و ارتباطات و کشاورزی، حمل و نقل و تدارکات نیز بحث و تبادل نظر کردند.

مینسک آمادگی خود را برای نوعی «تنظیم مجدد» روابط با تهران نشان داده است. الکساندر لوکاشنکو در این خصوص به صورت خصوصی با ابراهیم رئیسی، رئیس‌جمهور، محمد مخبر معاون اول رئیس‌جمهور، محمدباقر قالیباف رئیس‌مجلس شورای اسلامی و حضرت آیت‌الله خامنه‌ای رهبر معظم انقلاب اسلامی دیدار و مذاکره کرد. لوکاشنکو در جریان مذاکرات با رئیس‌جمهور ایران با انتقاد از خود اعتراف کرد «صادقانه بگویم، شاید حتی من و بلاروس به دلایلی، تا حدودی کمتر به دولت ایران توجه کرده‌ایم».

این مهمان بلاروسی خاطرنشان کرد: «ویژگی این بازدید این است که می‌توانیم به سطح جدید، به مرحلهٔ جدید در همکاری خود برسیم. بالاترین کارایی، ویژگی این همکاری خواهد بود».

در ادامهٔ این مذاکرات، الکساندر لوکاشنکو و ابراهیم رئیسی نقشهٔ راه همکاری همه‌جانبه بین دو کشور برای سال‌های ۲۰۲۳-۲۰۲۶ را امضاء کردند. شایان ذکر است که همین نتیجه از «نقشهٔ راه» قبلی همکاری‌های دوجانبه برای سال‌های ۲۰۲۰-۲۰۱۸ که در بستهٔ توافق‌های تجاری و اقتصادی در نظر گرفته شده بود، انتظار می‌رفت. هر دو «نقشه» همکاری همه‌جانبه را در زمینه‌های سیاسی، اقتصادی و علمی-فنی، اطلاعاتی، آموزشی، فرهنگی و غیره و همچنین از طریق وزارت امور خارجه بیان می‌کردند. با این حال، مسؤولان نقش بر آب کردن «نقشهٔ راه» قبلی بلاروس-ایران به هر دلیلی مشخص نشده است.

لوکاشنکو در جریان مذاکرات با رئیسی گفت: «در مجموع، می‌توانم سفر فعلی را در صورت اجرای همهٔ توافقات، در چارچوب ۱۰۰ میلیون دلار ارزیابی کنم».

چنین رقمی در آمار رسمی تبادل تجاری بلاروس با ایران نیز دیده می‌شود. در پایان سال ۲۰۲۲، این رقم از ۱۰۰ میلیون دلار، یعنی سه برابر سطح سال ۲۰۲۱ گذشت. اساس صادرات بلاروس به ایران را کودهای پتاس، «کالاهای خاص»، الوار و الیاف مصنوعی تشکیل می‌داد. ایران عمدتاً مواد غذایی به بلاروس صادر می‌کرد.

اگر به اعداد و ارقام بیندیشید، ۱۰۰ میلیون دلار رقم بالایی نیست. در سال ۲۰۲۲، تجارت دوجانبه از ۳۰ میلیون فراتر نرفت. برای مقایسه: در همان سال‌ها، بلاروس تقریباً دو برابر کل تجارت با ایران، موز وارد کرد. به عنوان مثال، واردات موز بلاروس در سال ۲۰۲۱ به ۵۴.۹ میلیون دلار بالغ شد که ۲۵.۸ میلیون دلار آن سهم اکوادور بود. یعنی صادرات اکوادور به بلاروس در سطح کل گردش مالی بلاروس و ایران در سال ۲۰۲۰ بوده است.

بنابراین، لوکاشنکو در اعلام قصد خود برای بهبود کیفی مبادلهٔ کالا بین دو کشور حق دارد. او در ابراز علاقه به توربین‌ها و فن‌آوری‌های اطلاعات و ارتباطات، داروسازی و سایر محصولات با ارزش افزودهٔ بالا، دو برابر حق دارد. لوکاشنکو با اعلام عزم خود مبنی بر سرمایه‌گذاری مشترک در عرصهٔ تولید کالاهای با فن‌آوری پیشرفته، حتی سه برابر محق است. این فقط به پهنادهای معروف ایرانی مربوط نیست، هر چند طرفین در مجتمع نظامی-صنعتی نیز برای منافع متقابل باید روی آن کار کنند و نه فقط در مورد سرمایه‌گذاری‌هایی که تجار ایرانی با موفقیت نسبی تنها در املاک بلاروس به دست آوردند، جا دارد پروژه‌هایی مانند مونتاز خودروهایی ایرانی سمنند ایران خودرو در بلاروس را که زمانی پررونق بود، یادآوری کنیم.

لوکاشنکو در دیدار با رئیس‌جمهور ایران گفت: «ما در همهٔ زمینه‌ها، از جمله در حوزهٔ بشردوستانه همکاری خواهیم کرد. حوزهٔ بشردوستانه یکی از زمینه‌های اصلی همکاری ما است».

زمان نشان خواهد داد که این سخنان تا چه حد از قول به عمل فراخواهد روئید. لوکاشنکو در مذاکره با رئیس مجلس ایران اذعان کرد: «یعنی توافق کردیم، دست دادیم، رفتیم و روند اجراء به دلیل زیادی تشریفات اداری و بوروکراسی طولانی شد. اما به رغم روابط بسیار خوب، اقتصاد به ویژه به جلو حرکت نکرد، روابط تجاری و اقتصادی آسیب دید. با این حال، زمان و شرایط – درونی و بیرونی ما را مجبور کرد که فعال‌تر شویم».

عملیات نظامی ویژه در اوکراین و وخامت اوضاع اقتصادی-اجتماعی به دلیل تشدید تحریم‌های غرب، به شرایط بسیار نامشخص تبدیل شده است. در مجموع، سفر لوکاشنکو به ایران نویدبخش منافع هر دو طرف است. این که این نتایج تا چه حد قابل ملاحظه خواهد بود، آینده نشان خواهد داد.

نقل از: [بنیاد فرهنگ ستر اتیژیک](#)

۲۵ اسفند-حوت ۱۴۰۱